

کاربرگ و آزمون درس سیزدهم فارسی
پنجم دبستان به همراه واژگان جدید
و مترادف و متضاد

www.mamplus.com

عزیزم متن را با دقت بخوان و کلماتی که نقطه های آن جا افتاده است پیدا کن

و به سوالات کامل پاسخ بده

چند روز بود که امد بعد از ظهرها به دگان فاب فروسی بدر برگ می رفت و آنجا می نشست تا پدر بزرگ بیاید. قاب های کوچک و برگ حوی و فلزی دیوارهای دگان را پوشانده بود. در بعضی از فاب ها عکس های فسگی دیده می شد. رهگذران بی احسار می اسادند و آنها را تماشا می کردند.

امید برای کمک کردن به پدر بزرگ صدلی کوچکی زیر پا می گداس و با دستمال قاب هایی را که دسس به آن ها می رسد تمیز می کرد. او از این کار سسار لذت می برد مخصوصاً از سمر کردن قاب هایی که در آنها تصویری از ناع و بوسا و دست و کوهستان بود.

او از نگاه کردن به اس تصویرهای زیبا لذت می برد و با خود فکر می کرد هیچ جا دندی بر و رسا از مغازه ی پدر بزرگ نیست

www.mamplus.com

در یکی از روزها رهگذری سس سسه ای مغازه ایستاد. امد اسطار داس که او هم مثل سساری از رهگذران نگاهی به قاب ها بیندازد و رود بگذرد ولی او نرفت و آرام وارد مغازه شد.

امید که مسول سمر کردن فاب ها بود از روی صدلی کوچک پایین آمد دستمال را کنار گداس و سس سمر پدر بزرگ ایستاد و به آن مرد سلام کرد.

مرد بلند قد و عسکی سس از حواب دادن به سلام او لبخندی زد و پرسید: صاحب معاره کجاست؟

امید در حالی که به کیف حرمی فهوه ای رنگ مرد نگاه می کد گفت: قاب می حواسد آقا؟ من قیمت قاب های کوچک را می داسم ولی اگر قاب بزرگ می حواهد باید از بدر برگم بپرسید.

از روی کلمه هایی که برای آن ها نقطه گذاشته ای یک بار با خط خوانا بنویس

متن را دوباره بخوان و جدول زیر را کامل کن

www.mamplus.com

	کلمات سه نقطه ای
	کلمات تنوین دار
	کلمات تشدید دار
	کلمات دارای نشانه ی ق
	کلمات دارای نشانه ی س
	کلمات دارای نشانه ی ص

معنی واژه های زیر را بنویسید.

۱. پیغام: ۲. جامه: ۳. فواره: ۴. عود:

معنی و مفهوم هر قسمت را ساده و روان بنویسید.

✚ بال در بال پرستوهای خوب ✚ می رسد اینک سوار سبزپوش

.....

✚ پیش پای او به رسم پیشواز ✚ ابر با رنگین کمان پل می زند

.....

✚ در فضای باغ ها پر می شود ✚ باز هم فواره ی گنجشک ها

.....

www.mamplus.com

جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.

✚ شعر « بال در بال پرستوها » سروده ی است.

✚ یعنی کسی که رمان می نویسد.

درست یا نادرست را مشخص کنید.

✚ « روزی که باران می بارید » اثر محمد میرکیانی است. ☹️ 😊

✚ امید از تمیز کردن قاب ها بسیار لذت می برد. ☹️ 😊

✚ برنامه نویس یعنی کسی که متن نمایشنامه را می نویسد. ☹️ 😊

با انتخاب واژه ای از میان پرانتز جاهای خالی را پر کنید.

✚ (رهگذران - رهگزران) بی اختیار می ایستادند و آن ها را تماشا می کردند.

✚ من قیمت (غاب های - قاب های) کوچک را می دانم.

✚ مشغول تماشا و (غرق - قرغ - غرغ) تفکر در آن نوشته شدند.

پاسخ کوتاه بدهید.

✚ نمایشنامه نویس کیست؟

✚ دگان پدر بزرگ امید چه چیزی کم داشت؟

✚ در بیت زیر منظور از «سوار سبزپوش» چیست؟

✚ بال در بال پرستوهای خوب ✚ می رسد آخر سوار سبزپوش

منظور شاعر از «فواره ی گنجشک ها» چیست؟

جاهای خالی شعر زیر را پر کنید.

باز می کشند	تا می آید از خانه ها
بوی و بوی عود	باز می پیچد میان
باز هم	در فضای باغ ها پر می شود

متن ناتمام زیر را ادامه دهید و کامل کنید: www.mamplus.com

«با خودم گفتم، من هم خدایی دارم

.....
.....
.....
.....

یک عکس از طبیعت را در نظر مجسم کنید و هر چه که می بینید در یک بند بنویسید.

.....
.....
.....

ای خدای مهربان! ما را توانی ببخش تا در راه شناخت تو و شناخت خود، بخوانیم تا بدانیم، بدانیم تا ببانیم و ببانیم تا همچون تو، بیافرینیم.
 نام و نام خانوادگی زیبای من: تمرین فارسی درس ۱۳ دبستان ایران

ایستگاه تفکر بنده ای که مطیع پدر و مادر و پروردگارش باشد، روز قیامت در بالاترین جایگاه است. پیامبر اکرم (ص)

www.mamplus.com

معنی لغات زیر را بنویسید (درس ۱۳ - روزی که باران می بارید)

بوستان: خیره شدن: پیغام: غرق تفکر:
 منظور: دکان: صاحب الزمان:
 عَجَّلَ اللهُ تَعَالَى فَرَجَهُ:

۱- جمله های زیر را با استفاده از کلمه داده شده تغییر بده.

رهگذران ، بی اختیار می ایستادند و عکس ها را تماشای کردند.

- (عابران) ❁
- (توقف می کردند) ❁
- (تصویرها) ❁
- (می دیدند) ❁
- (غیر ارادی) ❁

۲-املای درست هر کلمه را بنویس

- غاب عکس: ❁
- شیشه ی مقاره: ❁
- مرد رهگذر: ❁
- دشت و کوحستان: ❁
- سندلی کوچک: ❁
- پیغام امید: ❁
- منصور او: ❁
- کاقذ چهار گوش: ❁

۴- معنی هر واژه را بنویس و هر یک را در جمله ای به کار ببر.

- نمایش نامه نویس: ❁
- جمله: ❁
- خوش نویس: ❁
- جمله: ❁

۵- حروف در هم ریخته را مرتب کن و در جای خالی بنویس.

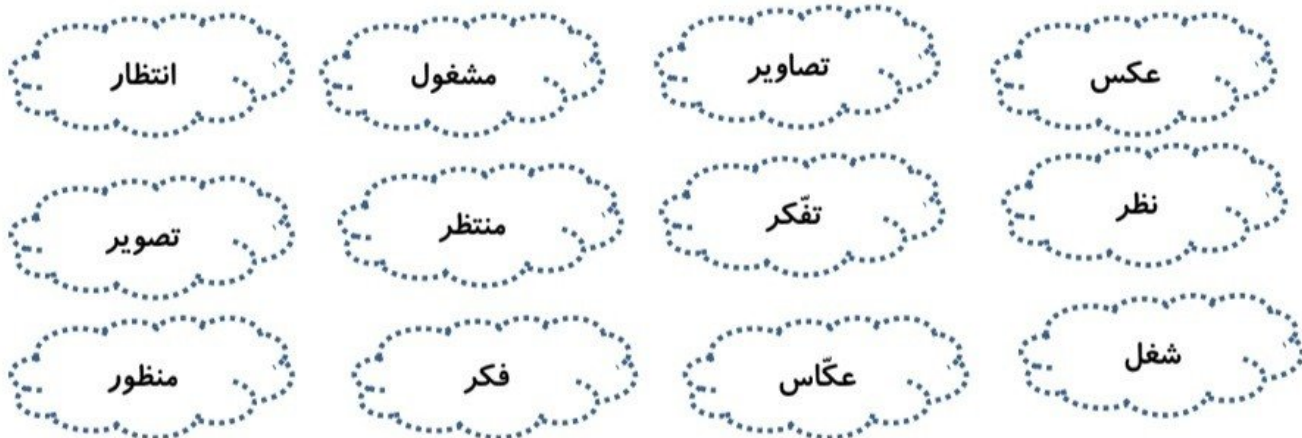
- ❁ گ - ر - ه - ذ - ر
- ❁ ذ - ب - ر - گ - د
- ❁ غ - ز - ه - ا - م
- ❁ ح - ب - ا - ص

۶- با استفاده از کلمه های مناسب داخل کادر، جاهای خالی را پر کن.

تفکر - بعضی - گذاشت - مشغول - بعد از ظهر

- ❖ امید هر روز به دگان پدر بزرگ می رفت .
- ❖ او..... تمیز کردن قاب ها بود.
- ❖ یک نفر آمد و برای پدر بزرگ پیغامی
- ❖ آن ها مشغول تماشا و غرق در آن نوشته بودند.

۷- واژه های هم خانواده را رنگ بزن.

www.mamplus.com

۸- داستان زیر را بخوان و پرسش ها پاسخ بده

در یکی از روز های گرم تابستان ، شیری با گرازی باهم به چشمه ی آبی رسیدند. در این هنگام ، بین آن دو ، دبر سر آن که کدام یک اول آب بنوشد، جنگی سخت در گرفت. مدتی دو حیوان باهم جنگیدند، سپس دست از جنگ کشیدند تانفسی تازه کنند. ناگهان چشمشان به لاشخور هایی افتاد که منتظر مُردن یکی از آن دو بودند. با دیدن این منظره آن ها از جنگ دست کشیدند و گفتند: «بهتر است باهم دوست باشیم تا خوراک لاشخورها نشویم.»

- ❖ چه اتفاقی بین شیر و گراز افتاد؟.....
- ❖ دلیل دوستی آن ها چه بود؟.....
- ❖ چه نتیجه ای از این داستان می گیری؟.....

۹- متن ناتمام زیر را ادامه بده.

پیر زن عصازنان، خندان و خوشحال به خانه اش رسید. دخترش در خانه بود و چند نفر از همسایه ها هم در خانه اش مهمان بودند.....

طراح : اسحاق بایرامی ، آموزگار پایه ی پنجم دبستان ایران

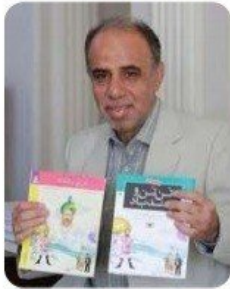
عنوان درس : فارسی (بخوانیم)
پایه ی پنجم
تاریخ :
موضوع : درس سیزدهم
نکته های با ارزش درس سیزدهم
آموزگار : خاکپور
درس : سیزدهم (روزی که باران می بارید)

● روزی که باران می بارید:

■ نکته ی آموزنده :

در این درس می آموزیم درست است که امام زمان (عج) به ظاهر از نظرها غایب است ، امانام و ذکر و عطر حضورش همواره باید در زندگی های ما جاری باشد و در هیچ زمانی نباید از وجود بابرکت امام عصر غافل شویم .

www.mamplus.com

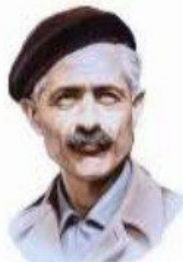
■ درباره ی استاد محمد میرکیانی .

● نام : محمد.

● شهرت : میرکیانی .

● زاده : سال ۱۳۳۷ در شهر تهران .

● آثار و کتاب ها : افسانه ی خوش بختی ، پهلوان حیدر ، روز تنهایی من ، روزی بود روزگاری ، قصه ی ما مثل شد ، شاید فردا نباشد ، قصه ی خانه ی ما ، قصه ی ما همین بود ، قصه های شب چله ، تن تن و سندباد ، حکایت های کمال

● درباره ی استاد جلال آل احمد :

● نام : سید جلال الدین سادات آل احمد .

● متولد : ۱۱ آذر سال ۱۳۰۲ تهران .

● در گذشته : ۱۸ شهریور ۱۳۴۸ گیلان .

● نام همسر : سیمین دانشور ، نویسنده ی معروف .

● آرامگاه : شهر ری .

● آثار و کتاب ها : پنج داستان کوتاه ، نفرین زمین ، سنگی بر گوری ، نون والقلم ، مدیر مدرسه ، سرگذشت کندوها ، زن زیادی ، سه تار ، از رنجی که می بریم ، غرب زدگی ، یک چاه و دو چاله ، نیما چشم جلال بود ، خسی در میقات

● شغل و پیشه : نویسنده ، مترجم و دبیر .

◎ تحلیل محتوای این درس :

-در این درس و در بخش واژه آموزی با پسوند شغل ساز (نویس) آشنا می شویم ، چرا که کلماتی در این بخش با پسوند نویس ترکیب می شوند و واژگان و ترکیبات جدیدی می سازند که هر کدام معنی شغل یا پیشه و یا وسیله ای جدیدی را می دهند.

مثال : داستان + نویس = داستان نویس : (یعنی کسی که داستان می نویسد).

- خود + نویس = خودنویس : (خودکار و یا مدادی که با جوهر می نویسد).

- روان + نویس = روان نویس : (خودکاری که روان و زیبا می نویسد).

● جدول معنی ، متضاد ، هم خانواده و مترادف واژگان (روزی که باران می بارید)

www.mamplus.com

معنی واژه ها :	متضاد واژه ها ≠	مترادف هم خانواده =	مترادف هم معنی =
دگان : مغازه ی کوچک .	بعد از ظهر ≠ صبح .	عکس = عکاس ، عکاسی .	دگان = مغازه ، دگه .
قاب : چهارچوبی که عکس را در آن می گذارند	کوچک ≠ بزرگ .	مخصوصاً = مخصوص ، خصوص ، خصوصی ، اختصاصی ، خاص .	قشنگ = زیبا ، دیدنی .
رهگذران : عابران پیاده ، کسانی که از آنجا عبور می کردند.	پوشانده ≠ نپوشانده .	تصویر = تصاویر ، مَصَوَّر .	تمیز = پاک ، پاکیزه .

[Date]

رهگذران = عابران .	دیدن = دیدنی ، دیدار .	تمیز ≠ کثیف .	بی اختیار : ناخواسته ، غیر ارادی ، ناگهانی .
تصویر = عکس ، سیما ، رُخ .	انتظار : منتظر ، منتظرین .	زیبا ≠ زشت .	تماشا : نگاه کردن ، دیدن ، لذت بردن .
باغ = بوستان ، بوستان .	آرام = آرامش .	ایستاد ≠ نشست .	بوستان : باغ ، جای دیدنی ، منظره .
آرام = آهسته ، یواش .	صاحب = تصاحب .	آرام ≠ تند .	رهگذر : عابر پیاده .
مشغول = سرگرم .	پیغام = پیام ، پیغمبر .	می دانم ≠ نمی دانم .	انتظار : امید ، آرزو ، چشم داشت ، توقع .
صاحب = مالک .	دقیقه = دقایق ، دقیق .	گرم ≠ سرد .	پیغام : پیام ، حرف ، سخن .
قیمت = بها ، ارزش .	منظور = نظر ، ناظر ، نظریه .	بندید ≠ نبندید .	قول : سخن ، پیام ، پیغام .
پیغام = پیام .	عصر = معاصر ، اعصار .	شنید ≠ نشنید .	تکان : حرکت ، جنبش .
آهنگ = طنین ، نجوا ، پژواک .	غرق = غریق ، غرقه .	نفروختم ≠ فروختم .	آهی کشید : کنایه از اینکه نفسی تازه کرد .
خیره = مات ، مبهوت ، غرق .	تفکر = فکر ، فکور ، افکار ، متفکر .	نشناختم ≠ شناختم .	ماجرا : اتفاق ، رویداد .
عصر = بعد از ظهر ، پسین .	طرف = اطراف .	بنشینید ≠ برخیزید .	ناگهان : اتفاقی .
بیرون = خارج .	ترک = متروک ، متروکه .	نفهمید ≠ فهمید .	هیجان : شور ، اشتیاق ، انگیزه ، میل ، گرمی ، حرارت .
ترک = رها ، واگذار .		خارج ≠ داخل .	عَجَلَ اللهُ تَعَالَى فَرَجَهُ : خداوند ظهورش را نزدیک کند .
		لاغر ≠ فربه ، چاق .	غرق : محو ، سرگرم ، مبهوت ، مات ، گیج .
			خیره : مات و مبهوت .
			ماجرا : اتفاق ، رویداد ، واقعه ، حادثه ، پیشامد .
			ترک کردن : رها کردن ، رفتن .

● واژگان بخوان و بیندیش که ارزش املائی دارند.

بعد از ظهرها - دگان - قاب ها - فلزی - بعضی - عکس - قشنگ - رهگذران - می ایستاد -
تماشا - صندلی - دستمال - مخصوصاً - تصویر - باغ - بوستان - مغازه - کوهستان - انتظار -
بگذرد - بندازد - تمیز - مشغول - عینکی - صاحب - قهوه ای - پیغام - قول - نظر - خداحافظ
- هیجان - گذاشت - منظور - عصر - شاهنامه - چرخاند - کاغذ - صاحب الزمان - عجل الله
تعالی فرجه - مشغول - غرق - تفکر - نفهمیدند - هنگام - طرف - ترک - تغییر - لذت - مطلب
- متوجه - واژه آموزی - خطاً - معروف - معاصر - متن - نمایشنامه - تصویرخوانی - صمیمیت -
دقت - مطالب - ذهن - محتوا - ارتباط - تصاویر - تفاوت - شباهت - مشخص - معلم - صحبت .

www.mamplus.com

[Date]

سوالات درس ۱۳

ا) معنی واژه‌ها را بنویسید.

۱. پیغام: ۲. جامه: ۳. فواره: ۴. عود:

ب) معنی و مفهوم هر قسمت را ساده و روان بنویسید.

۵. بال در بال پرستوهای خوب می‌رسد آخر سوار سبزپوش
۶. پیش پای او به رسم پیشواز
۷. در فضای باغ‌ها پر می‌شود
۸. ابر با رنگین کمان پل می‌زند
۹. باز هم فواره‌ی گنجشک‌ها

پ) جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.

۸. شعر «بال در بال پرستوها» سروده‌ی است.

۹. یعنی کسی که رمان می‌نویسد.

ت) درست یا نادرست را مشخص کنید.

درست	نادرست	۱۰. «روزی که باران می‌بارید» اثر محمد میرکیانی است.
☐	☐	
درست	نادرست	۱۱. امید از تمیز کردن قاب‌ها بسیار لذت می‌برد.
☐	☐	
درست	نادرست	۱۲. برنامه‌نویس یعنی کسی که متن نمایشنامه را می‌نویسد.
☐	☐	

ث) با انتخاب واژه‌ای از میان کمانک جاهای خالی را پر کنید.

۱۳. (رهگذران - رهگزران) بی‌اختیار می‌ایستادند و آن‌ها را تماشا می‌کردند.

۱۴. من قیمت (غاب‌های - قاب‌های) کوچک را می‌دانم.

۱۵. مشغول تماشا و (غرق - قرغ - غرغ) تفکر در آن نوشته شدند.

ج) پاسخ کوتاه بدهید.

۱۶. نمایشنامه‌نویس کیست؟

۱۷. دکان پدربزرگ امید چه چیزی کم داشت؟

۱۸. در بیت زیر منظور از «سوار سبزپوش» چیست؟

بال در بال پرستوهای خوب می‌رسد آخر سوار سبزپوش

۱۹. منظور شاعر از «فواره‌ی گنجشک‌ها» چیست؟

چ) بعد از خوانش و حفظ شعر جاهای خالی را پر کنید.

۲۰. تا می‌آید، از خانه‌ها باز سر می‌کشند

۲۱. باز می‌پیچد میان بوی و بوی عود

۲۲. در فضای باغ‌ها پر می‌شود باز هم

ح) املا‌ی موربانه‌ای

www.mamplus.com

۲۳. موربانه‌ی قصه‌های ما این بار واژه‌ها را خورده است؛ لطفاً آن واژه‌ها را از دروس بیابید و در جای خالی بنویسید.

- می‌رسد فصل بهاری جاودان فصلی از و گل و شعر و سرود

- از تمیز کردن قاب‌هایی که در آن تصویری از باغ و بوستان و دشت و کوهستان بود، لذت می‌برد و با خود فکر می‌کرد هیچ جا دیدنی‌تر و زیباتر از پدربزرگ نیست.

- می‌خواهم از من به پدربزرگت برسانی.

خ) تصویرنویسی و نگارش

۲۴. متن ناتمام زیر را ادامه دهید و کامل کنید.

«با خود گفتم، من هم خدایی دارم»

۲۵. یک عکس از طبیعت را در نظر مجسم کنید هرچه می‌بینید در یک یا دو بند بنویسید.

د) سوالات چهارگزینه‌ای

۲۶. در بیت «بال در بال پرستوهای خوب / می‌رسد آخر، سوار سبزپوش» منظور از سوار سبزپوش چیست؟

۱) سربازی با لباس سبز ۲) فصل بهار ۳) سپاه سبزپوش ۴) نشانه‌های کوچ

۲۷. داستان نویس معروف معاصر، داستان‌های خوبی نوشت.

(۱) نظامی (۲) پروین اعتصامی (۳) جلال آل احمد (۴) سعدی

۲۸. در کدام گزینه غلط املائی وجود ندارد؟

(۱) دگان غاب فروشی نگاه رهگذران را مشغول خود کرده بود. (۲) پیغام خداحافظی مرا غرق تفکر کرده بود.

(۳) سام نریمان علاج موهای فرزندش را به دست سیمرق سپرد. (۴) اطباء در معالجت موبدان بهشت برین را پیشنهاد دادند.

www.mamplus.com

۲۹. شعر «بال در بال پرستوها» سروده‌ی است.

(۱) پروین اعتصامی (۲) قیصر امین‌پور (۳) بیوک ملکی (۴) سعید بیابانکی

۳۰. در بیت «پیش پای او به رسم پیشواز / ابر با رنگین کمان، پل می‌زند» نهاد کدام است؟

(۱) ابر (۲) او (۳) رسم (۴) رنگین کمان

۳۱. کدام یک از ترکیب‌ها با بقیه متفاوت است؟

(۱) داستان‌نویس (۲) خوش‌نویس (۳) نمایشنامه‌نویس (۴) نوشتنی